ԵՐԱՍՏԱՆ

Պարսկական Լուր

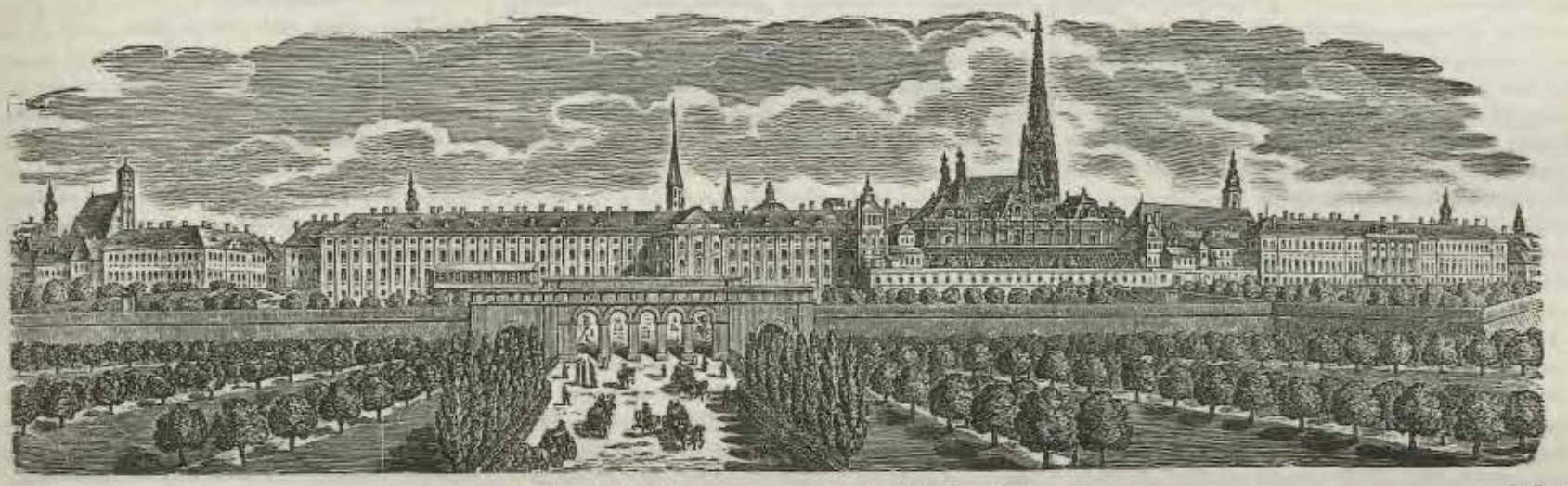

Թիւ 52 — 30 (18) ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ — 1851

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԶԻՍՏՐԻԷ. Ամերիկայի հիւսիսային գեներալներուն հաղորդութիւնը։
ԵՒՍՈՒՆԻ պաշտօնեան կը խախտի։
ԴԵՆԻԼԻ. Ընդհանրապէս։ Քոլերայի թեթեւութիւն։
ԼՈՆԴՈՆ. Բայերոնի պաշտօնեին կը հանուի։
ՖԵՐՄԱՆԻԱ. Դաշնակցութիւնեան ժողովին խոտանդութիւնը։
Տեղը հրատարակելու պատրաստ։
ՊԷՍԻՆ. Շալ ջնջիչներուն ոգին։
ՀՈՒՍԱՅԻ ՏԵՐՈՒԹԻՒՆ. Գրոյութիւ գրոց գնմ մ'ունի։ Գոլ պայմանը։ Մարգարիտեանի ու կրօնական որոշումներ։
ԱՅԳԻՊՏՈՍ. Թուղթ։ Հին ազգի մը կը հանի։ Խուսափութիւնք։ Ռէյիսի Մրնարանաց հանդիպոց հիւս կը մարանուի։
ՄՈՒՍԱՅԻՆ ԳԱՂՈՒԹ. Ընդ գլխակոն քրիստոնէութիւն։
ԱՄԵՐԻԿԱ. Մրնարանաց հանդիպոց խորհրդոցը կը սպասի Գոշուի։
Ամերիկայի տեղեկութիւնք 1851 տարեշրջանի վիճակագրական տեղեկագիր։

ԱԻՍՏՐԻԱ

ՎԻԵՆՆԱ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 29

ԱՅՍՕՐ մայրաքաղաքիս մէջ Ամերիկայի կառավարութիւնը Վեսգմորլենոյ կոմսը Վիեննայի դեսպան անուանելով, ասոր փոխ Ամերիկայի կառավարութիւնն ալ Պոլ Շաւենշրոյն կոմսը Լոնտոնի դեսպան անուանելով՝ քիչ մը հաբը իր տեղը խրկեց։ Ինգլիսի դեսպանը քիչ մը առեն ուշանալն հետ՝ վերջապէս Վիեննա եկաւ։ բայց երկրին ժամանակ կայսեր առջեւ ներկայացուցեր։ Ամենեն բոլոր դեսպանական կարգ ալ դէմ էր, եւ թէ նոյն դեսպանին թէ անգլիական կառավարութեան պատուաւոր բան մը չէր, այնպէս որ ամէն մարդ կը զարմանար եւ պատճառ կը բռնէր։ Ընդհանրապէս Դոշութիւնեղած ընդունելութիւնը, որն որ Կէս ալ գրեթէ կը հասասաք։ Ինչ որ է նէ՝ ամսոյ 13ին Անգլիայի դեսպանը կայսեր ներկայացաւ։ Նոյն ժամանակը միանգամայն Անգլիայի թագուհին կայսեր պարգեւ խրկած մեծանարգելոյ օրէնքի պատան ալ նուիրուեցաւ։ Կը յուսացուի որ ասկէ վերջը մնաւանդ Լոյս հաղորդեին պաշտօնէն ելնելը՝ երկու տերութեանց բարեկամական յարաբերութիւնները հաստատուն կը մնան։

— Կայսրն ամսոյ 26ին տուած մէկ վճռով զիրաւոր սեպուհ՝ իր ինդրոյն համաձայն՝ ելեւմտից պաշտօնէն հանեց եւ նոյն պաշտօնը փաստաբանութեան պաշտօնեայ Պաս միարգնէր ասոնցմէն տուաւ։ Ա Գրաւոր պաշտօնեան 1848ին Ապրիլին՝ պաշտօնարանին մէջ մնած էր եւ, մինչեւ հիմակ ամէն փոփոխութեանց մէջ հաստատուն մնաց, ոնոր համար կայսրն իր վճռոյն մէջ անոր մեծամեծ դատութիւններ կու տայ եւ, իրեն Լէմբերգի ասպետական կարգին մեծ խաչը շնորհելէն զատ՝ նաեւ պետութեան խորհրդոյն անդամ կ'անուանէ, ուր որ, կ'ըսէ, ձեր բարեմտայ փորձառութիւնն ու ծանօթ եռանդնութեան անջնջելի մեծամեծ ծառայութիւններ կ'ընէք։

ԳԱՂԼԻԱ

ՓԱՐԻԶ. Դեկտեմբերի 16։ Հատուկ պատգամաւորութեան գահերէցը հրամանագրով մը խորհրդարան ժողովքին վրայ այլեւայլ կարգադրութիւններ բրաւ։ Ժողովքը զանազան հատուածներու, բաժնուելու, որոնց առջեւը՝ կառավարութեան վերաբերեալ գործերու, մեծաւանդ օրինաց հրատարակներու պիտի զբաղի, եւ յատկաւոր տեղերու թեան խորհրդեան բանագրերը պիտի կատարէ։ Ա՛ս հատուածին գահերէց անուանեցաւ պարոյ Լ. Ա՛30 խորհրդատու անդամ ունի։

— Ամսոյս 17ին՝ նեղրին գործոց պաշտօնեան սատիկանութեան գլխաւորներուն հետեւեալ ադդարարութիւնն բրաւ։

Պարոն հրամանատար։ Դեկտեմբերի 8ին կարգադրութիւնն իմացայ, որ որ՝ սատիկանութեան զորութիւնեան տակ եղող յանցաւորներուն եւ գաղանի ընկերութեանց անդամներուն նկատմամբ եղաւ։ Ա՛ս կարգադրութիւնը մեզ մեռեալ դրուած մը պիտի չլլայ, զի՝ որ ազգութիւնեանդ ի գործ դրուի։ Ա՛ս բանին նկատմամբ ընդարձակ միջոցներու ձեռք գրեցէք։ Պէտք է մեր բարեգործութիւնն ամէն ոգեւորու ու վատնգաւոր տարրերէն բոլորովին ազատել, որպէս զի՝ կատարեալ թեան կարգադրութեան նոյնով՝ կարելի է հետ ապրիլ։ Ա՛ն զրաբելներն ու խոտորումները ոչնչի է փոխելէն։ եւ ի հարկաւոր դիպուածի նեռ։ Դաղդիայէն հեռացնել, որոնք անոր մարդիկները կը մարդիցնեն՝ ոչ ընդարձակութիւն կը տարածեն։ Ա՛նիրաբար ցարդին ամէն երկիրներէն փախչող սատանաներուն՝ որոնք ոնարանած են ընկերութիւնը վատնդի մէջ ձգել, ապատանական գլուխ պիտի դադրի։ Ձեր եւ ոնոյ եռանդնութեան՝ ապատանած եմ, եւ ապահով եմ որ գոնէ ոչ մեր պէս կը մնաք թէ ժամանակն եկած է որ սա մարդիկները՝ որոնք Դաղդիան 30 տարիէն առէլ խոտիցուցին, սպառիչ երանակաս վարքներնէ, որպէս զի բարի քաղաքացիները հանգստանան, եւ պատուաւոր դիրքերուն ապահովութիւն ու ապրելիք ապագայ մը տան։ Ղեկերին գործոց պաշտօնեայ

ՏԷ ՄՈՒՆԻ։

— Ռուսաստանի լրագրոյն մէջ հետեւեալ հատուածը կը կարդացուի, Հատուկ գահերէցը հինգ զօրապետներէ կազմուած ժողովք մը գրաւ, որոնք որ իր պաշտօնն ան տանեն ի գործ պիտի դնեն՝ երբ որ գահերէցը մեկնի մեռնելու ըլլայ։ Հատուկ կարգադրութեան գահերէցին անձամբ քաղաքական կարգ մը շնչած է, որուն մէջ մեկիկ մեկիկ նոյն զօրապետաց ժողովքին կը յանձնէ թէ այսպիսի դէպքերուն մէջ ինչպէս պիտի վարուին՝ խորհրդութիւնը հաստատուն պահելու համար։ Ա՛ս կարգին իր մեռնելէն առաւ պիտի բացուի։ Նոյն հինգ զօրապետներն ասոնք են։ Ցանեան, Վայլան, Պարսկէ տ'Լիլ, Պարրէ, Սէնոբ Ամոր։ Ամէն միջոցներն ի գործ դրուած են որ հարկ եղած ատեն՝ ասոնք շուտ մը կարելիան մեկտեղ գալ, իրենք ալ խոստացած են որ կարգին մէջ ինչներնը հաստատութեան կարարեն։

— Տեղ պատրաստ կը գրէ։ Դաղդիայի կղերը նամանգները պատահած խռովութիւններուն մէջ ազնուական հանգիստ մը իր պարարտ հայրենեաց եւ ընկերութեան հոսոյց։ Գիւղերի քաղաքին մէջ խռովարարներ՝ քահանայ եւ ժողովրդապետ մը տարելին որ իրենց առջեւէն երթան, որպէս զի պնդուորները չարաճնան իրենց վրայ հրացան որարդել։ Դիեկի ժողովրդապետ մը մեռցուցին, Պոնի մէջ Լիոնի քահանան ինք զինքը վանդի մէջ ձգեց, որպէս զի ոտիկանութիւնն զինուորի մը՝ որն ու մահացու գնդակ մ'ընդունած էր, կրոնի վերջին մխիթարութիւնները տայ։

— Գաղդիայի մեծարգոյ եպիսկոպոսներուն մեծ մասը նոր կապագրութիւնն կը հաւանին։ Կարի եպիսկոպոսն իր թեմին մէջ 3 օրուան պաղատանք մը հրամայեց։ Նոր հովուական թղթին մէջ այսպէս կ'ըսէ։ Ուզեմենք որ մեր սիրելի հայրենեաց մէջ խաղաղութիւնը չվերջանի, եւ Գաղդիայի երկրին մէջ չտարբերի ընտանի կռիւն, ան զարհուրելի խաղաղաւորը՝ զոր որ Աստուած յանցաւոր ու մեղապարտ ազգի մը կը խաբէ։ Ուղղեցէք ընենք որ Աստուած լոյս ասոյ անոնց՝ որոնց ձեռքը աստուածային նախախնամութիւնը պիտի յանձնէ իշխանութիւն ու կառավարութիւնը։ Սոյնպէս շատ եպիսկոպոսներ իրենց ժողովրդապետներուն հովուական թղթին գլխին, որոնց մէջ անոնց կը յանձնեն որ ժողովրդը Լուդովիկոսին կողմը քաջ ձգելու յորդորեն, որպէս զի Գաղդիան ան կորստեան անդունդէն փրկուի, որն որ 1852ին Մայիսի 2ին համար վախ կու տար։

— Վարիզ, Գոնդրէրէ-վանէ Դեկտեմբերի 18ին կը ծանուցանեմ թէ Գաւառեաց զրաբանն ապառնոյա։ Հիգիտայիր թէ ազատելէն յառաջ զրաբանը պրսնոն մը գրաւ։ բայց ան ապրիլ է որ իր ազատութիւնէն անմիջապէս եաբը Գաղդիայէն պիտի ելլէ եւ, Հոլանտա Պր։ Օրիէ սեղանաւորին կոչուածը պիտի՝ որ երթայ եւ անոր աղջկան հետ պիտի կարպաւ, որուն հետ արդէն նշանուած է։ Ղաեւ Համբերդին մէջ մնացած բանտարկեալներն ալ շուտով պիտի՝ ազատուին, բայց անոնք ալ Գաղդիայէն դուրս պիտի՝ ելլեն, եւ հրաման պիտի չունենան մէյ մ'ալ Գաղդիա դառնալու։ — Ա՛ֆոբուլի ընդանուր լրագրէն կը գրէ որ Թիէր տանոյ պայմանի մը Գաղդիայեն ազատ թող արուեցաւ։ Բայց երբ որ կառավարութիւնը տեսաւ թէ շատ մարդիկ անոր տունը կը յաճախեն, իրեն խնդրուց որ քիչ մը ժամանակ Գաղդիայէն հեռանայ։ Թիէր պատասխան տուաւ որ միայն բանտարկեալ կ'երթայ։ Եւ երկրորդ օրն իրօք ալ հանուեցաւ։ Մինչեւ ահմանն ոստիկանութեան դարձակալ մը հետ ելլելով։

— Լահանդներէն եկած լրերը կը ծանուցանեն որ խռովութիւններն բան մեծի մասին դադրեր են։ Թէպէտ եւ տեղ տեղ խռովարարները դեռ կը տիրեն եւ շատ տեղակ ոնդդանութիւններ կը գործեն, բայց իրարմէ բաժնուած ըլլալով՝ զօրութիւնն կտրատած է, եւ սատուգիւ զորքն ասոնք ալ դիւրութեամբ կը զրաւէ։

— Դեկտեմբերի 20։ Ա՛ս բոպէիս մէջ Գաղդիայի բոլորովակ վիճակը Այս բառերն կախաւոր ունի։ արկղնիւրեան մէջ ձգուած քաղաքի իրենը բոպէ բոպէ յաճախ ակնկալութիւնները կը զրացնեն, որոնց համար ամէն մարդ անձկութեան մէջ է։ Ա՛յսօր քաղաքացիք իրենց քաւէն ձգելու համար՝ քաղաքապետաց տան առջեւը խռնած են։ Փաթիրզի մէջ պարտ գարնանոյն եւ ուրախական երեւոյթ մը կը տեսնուի։ Մինչեւ հիմակ ամէն ոնդամ որ

ժողովրդեան բաղմութիւնն ինչ եւ իցէ, քաղաքական խնդրոյ մը նկատմամբ շարժման մէջ կը մնայր, միշտ երկիւղի տակն. մը կը ծագէր։ Ընդ համայն ալ 1848ին մինչեւ հիմակ եղած ընտրութիւններուն մէջ միշտ գեղեցիկ խաղաղութիւն մը, ճամբաներու վրայ յուզում ու շփոթութիւն մը կը տեսնուէր։ Իսկ մեկը հիմակ ընտրողները գնելու ըլլայ, կը տեսնէ որ ինչպէս շէներով շնորհքով կ'երթան, ուռենին գրել կու տան եւ իր գրիչերին կը ձգեն, եւ ան խուսան բաղմութեան մէջ՝ որն որ ուրիշ ժամանակ սոսկալ էր աղմկոյց եւ ոնպատաշաճ շարժումներ ընել, ամենեւին անհամբերութեան կամ՝ կատաղութեան հետք մը չ'երեւար։ Հիմա կ'իմանան որ իրենց պարտաւորութիւնը՝ որուն կատարման համար գահերեցին կոչուած են, պարտ. կը պահանջէ. հիմայ կ'ըմբռնեն որ ազատային՝ միայն հանդարտութեամբ կրնան սպասել։ Ընդ մէջ և յանկարծական փոփոխութեան գաղանիքն, որն որ ամէն դիտողները կը զարմացնէ. Փարիզ երբէք այսպէս չէր եղած։

Լ. ա. դ. Դաւոյեան ալ աս պարագաներուն մէջ մեծ ուշադրութիւն կը ցուցնէ։ Ընտրութեան նկատմամբ Դեկտեմբերի առջեւն օրերը արուած հրամանները, յայտարարութիւններն ու հարկաւոր մեծիները՝ յայտնի մեկնութեամբ եւ խոշոր գրերով, պատերուն վրայ կպցուցան, որպէս զի իւրաքանչիւրը զ ըլլայն ալէկ գիտնայ։ Պէտք է խոստովանիլ որ առջի կառավարութիւններն աս հաւատարմութիւնը մնաւանդ ընտրութեանց մէջ չէին պահած։ Կը տեսնուի որ ժողովուրդն ու գահերեցն իրարու հետ ստիպմանվայել պատուով կը վարուին։ Կը յուսայի որ ընտրութեան արդիւնքն ալ ցուցնէ թէ Պաղդիացիք իրենց առողջ մտքը գահերեցին շնորհակալութիւն տիսի մատուցանեն, որ Դեկտեմբերի 2ին նաւին քեռի՛ն ծովը նետել տուաւ, որպէս զի նաւը խորտակմանէ ազատէ։

— Փարիզ, Դեկտեմբերի 27։ Ինչպէս որ վերջին թուերուս մէջ գրեցինք, քուէարկութեան մէջ Լ. ա. դ. Նարբոնեն արուաքոյ կարգի առաջնորդութիւն կ'ունենայ։ Անոնցմէ հիմա ծանուցուած թիւն է.

6,497,000 ձայն.
789,000 ոչ։

ԱՆԳԼԻԱ

Յունուարի 22ին եղած մանաւոր խորհրդի մը եւրոպայի Հրամանաւոր Լորտ Բալմերսթոնն Անգլիայի դաշնակցութենէն անդամ ըլլալէն դադրեցաւ։ Ան երեւելի դեպքին վրայ Դարտ. լրագիրը նոյն օրուան թերթին մէջ երկայն հատուածով մը կը խօսի։ Անգլ կ'երեւայ որ, կ'ըսէ, եթէ աս որոշիչ կարգադրութեան բուն պատճառն ամբողջ հրատարակուելու ըլլայ, պիտի տեսնուի թէ տերութեան պատասխան եւ երկրին օգտին համար՝ Լորտ Բալմերսթոնին պաշտօնէն նշելէն ինչպէս անհրաժեշտ հարկաւոր էր։ Չէ թէ միայն սաստ տերութիւններու հետ ունեցած քաղաքական յարաբերութեանց մէջ, այլ նաեւ ան ներքին գործոց կառավարման առնն՝ որոնք մեր արտաքին քաղաքականութեան հետ կապակցութիւն ունին, մեծամեծ դժուարութիւններ եղած էին, որոնցմով պատաքին գործոց պաշտօնէին վարմունքը խախտած եւ պաշտօնէից գահերէցին՝ կառավարութեան ամէն մէկ ճիւղին վրայ հսկելու ունեցած պարտաւորութիւնը սակարկած էր։ Ֆագուհոյն կառավարութիւնը չէր կրնար անտարբեր աչքի տեսնել Լորտ Բալմերսթոնին՝ իր պաշտօնին մէջ բռնած ընթացքը, որն որ իրեն բոլոր Եւրոպայի մէջ ամենուին դաշնակից մը, եւ ինչպէս ոմանք կը կարծեն՝ եւ. ոչ բարեկամ մը իսկ առաւ։ Անտարակոյս Անգլիայի կամ անգլիական պաշտօնէի մը ընտրան եւ իրաւացի դիրքն ամրիա չէ, մանաւանդ այսպիսի ժամանակի մը մէջ։ Մեծ մտադրութիւն հարկաւոր չէ տեսնելու համար որ Լորտ Բալմերսթոնին իր պաշտօնին մէջ միայն ինչ մեծամեծ հետեւութիւններ կրնար առնենայ։ Վասն զի իր անդրդվելութենէն է, եթէ իր յանցանքն չէ նէ, որ Եւրոպայի հնագոյն քաղաքական դէմքերուն փոքրն անմեղսահոս մը ձգէ։ Առանց անմիջականութեան որոշակի հիմ մ'ըլլալու՝ Անգլիացւոց օտար ազգաց քովն եղած գործակալներն անհաստատ եւ իրենց պարտքերուն կատարման անյարմար գրից մէջ մնած էին։ Բայց գլխաւոր դժուարութիւնը՝ Լորտ Բալմերսթոնին եւ իր ընկերներուն մէջ ներքին միութեան պակասութիւն էր։ Անոնք թէպէտ եւ իր անյաղթելի դժուարութիւնները ունեցող վիճակին մէջ իրեն օգնեցին, բայց վերջապէս աս վիճակին չարաչար հետեւութիւնները չկրցան անուս ընել։ Ուստի աս փոփոխութիւնն անձնական կամ՝ կրքնակցութեան պատճառէ մ'եղած չէ, այլ միայն հարկէն յառաջ եկած է, եւ չենք տարակուիր որ երկրին ասիկա, չէ թէ իրրեւ շուտասիլի եւ անխորհուրդ ալ իրրեւ հաստատակամ բարւոյն համար եղած գործ մը պիտի ընդունի։

ՊԵՐՊԵՐԱՆ

Յունուարի գերմանական դաշնակցութեան ժողովը մտադրեր տեսնելոյ որ իր խոստակցութիւնները ու որոշմունքը ժողովրդեան հրատարակելու։ Ան որոշումը դանդաղան կոչմնեն մտածելով՝ երեւելի է. ասոր համար մենք ալ հոս ան ամէն պատճառները կը գնենք, որոնք ժողովքին մէջ նոյն վիճաբանութիւն համար յառաջ բերուեցան, եւ. որանցմէ շարժեալ՝ նոյն որոշումը հաստատուեցաւ։

Այս տարի (1851) Յունիսի 21ին գերմանական դաշնակցութեան ժողովքին մէջ Աւստրիոյն դահեկեց դեսպանը ժողովքին խոստակցութիւններն ու որոշմունքը ժողովրդեան հրատարակելու առաջարկութիւն ընելով՝ երկի հոգւով (որոնց մէջն էր նաեւ առաջարկան դեսպանը) յանձնարարական ժողովքիմամ թերակալութիւն մը գրուեցաւ, որ աս խնդրոյն վրայ մտածէ եւ իր կարծիքը, ինչպէս նաեւ աս հրատարակութեան կերպն ու չափը դերմանական դաշնակցութեան ժողովքին առջեւը հանէ։

Յանձնարարական ժողովքը Հոկտեմբերի 31ին ասոր վրայ իր տեղեկութիւնը առաւ, որուն մէջ նախ պատմական կրկնմնի սկսելով, կը ցուցնէ թէ արդէն 1816ին Դեկտեմբերի 14ին իրեւ կանոն գրուած էր դաշնակցութեան ժողովոյն խորհրդոյն ու որոշմունց հրատարակութիւնը, բայց 1824ին աս ընդարձակ ու դրեթէ ամենայն ինչ պարունակող հրատարակութիւնը վերցաւ, եւ սահմանուեցաւ որ անկից ետքը ժողովքին որոշումները խոստուած նիւթերուն տեսակին նոյնով՝ երկու բաժնուին ու երկու զատ տետրակի (հաղորդագրի) առնուին, որոնց մէկը հրատարակութեան նիւթերը, մէկալը ծածուկ յօդուածները պարունակէ։ Նոյն սահմանէն աս կերպ բնութագրը բռնուեցաւ. մինչեւ 1847՝ որ առնն նորէն հրատարակութեան աւելի նպաստաւոր կերպով մը աս հրատարակութեան խնդիրը բացուելով՝ 1848ին Ապրիլի 7ին նորէն սահմանուեցաւ. որ դաշնակցութեան ժողովոյն խորհրդոյներն ու որոշումները դարձեալ այնպէս ազատ հրատարակուին, ինչպէս 1824ին յառաջ էր, եւ աս այս չէ թէ միայն աստաջին ժամանակներուն պատճառներն երբեւ. հիմնական ընդունեցան, հապա նաեւ, զանոնք աւելի եւս անով հաստատուած դաան, որ հրատարակութեան ու հրատարակութեան սկիզբն օր. քան գոր բոլոր տեղութեանց ու ժողովրդեան միջեւ. ոսկիր կը թարմանայ եւ գանազան կենցաղագրական կարգերու մէջ որդէն ընդունուած է. դարձեալ սխալ, ծաւռ կամ ծանրակ ու. շատ անպատ նաեւ անախորժ ըներուն ասջեւը չնկնար ուրիշ կերպով առնուիլ, բայց եւ թէ պաշտօնական հրատարակութեամբ, վերջապէս պէտք չէ նաեւ ասոր ամենապէս ըլլալ, որ թէ եւ իրէ իշխանութեան գէմ եղած անմեսահոգութիւնը չնկնար յաջողութեան ժամ չունենալ, բայց եթէ բացայայտ ու անկեղծ ծանուցանելով թէ վերին իշխանութեան կողմանէ ինչ կարգ ապրութիւն, եւ ան ալ ինչ պատճառաւ եւ ինչ վախճանի համար կ'ընէ։ Աս կերպ հրատարակութիւններով կամաց կամաց դարձեալ ան հանգամանքն կը հաստատուի թէ կառավարութեանց ջանքը հասարակաց օգտին համար է. մեկ կողմանէ երբեմն հաճելի չեղած կարգադրութեան մը հարկադրութիւնն ու պատշաճութիւնը կը տեսնուի, մեկալ կողմանէ կ'իմացուի թէ ամէն կողմանէ փոփոխած կարգադրութեան մը ի գործ դրուելուն դէմ՝ ինչ երեւելի պատճառներ կամ աս ժամ ինչ անցանելի դժուարութիւններ կան եղեր։ Ընդհանրապէս խոսելով՝ ժողովոյն խոսակցութիւններն ու որոշումներն ասանկ ծանուցուելու որ ըլլան, հրատարակական նիւթերու վրայ աւելի շիտակ ըմբռնում կ'ունենցուի, եւ ժողովքիան վստահութիւնը կառավարութեան վրայ նորէն հաստատուելով՝ եղած կարգերուն վրայ ալ գոհ կ'ըլլայ, որովհետեւ աւելի ապահով թուռմ չկայ՝ տերութեան կարգերը կործանել ուզողներուն դէմ։

Դարձեալ յանձնարարական ժողովքը միշտ պատճառներն աչքին առջեւ ունենալով՝ հրատարակութեան կերպն ու չափը քննեց եւ յայտնի կընայ ըսել թէ ան հրատարակութեան սկիզբը չնկնար բաւական եւ. ընդհանուր ըլլալ, հապա դէպք է որ քանի մը պատճառ՝ չարաշարութիւններ ունենայ, որն որ նաեւ 1816ին ու 1848ին որոշմանց մէջ արդէն կ'իմացուին։ Որովհետեւ զանազան քաղաքներ կան, որ անմիջապէս ձեռ կրնան հրատարակուիլ, ինչպէս Զօրաց իրաւունքները, Դրսի տերութեանց հետ եղած խոսակցութիւնները, Արտաքին ունեցեալներն խաղաղութիւնը պահպանելու կարգադրութիւններն ու ասոնց նման քաղաքները, որոնք ժամանակն յառաջ հրատարակուելու որ ըլլան, իրենց վախճանը կ'ունենան ու. պարտքի կ'ելնեն։ Բայց աս բացառութիւնները շատ տարածուելու չեն, ուստի եւ դաշնակցութեան ժողովոյն որոշումները հրատարակելու համար գրուելու կանոնին մէջ մէկ կողմանէ աս պիտի դիտուի, որ ժամանակն յառաջ հրատարակութիւններով վնաս չլլայ, մէկալ կողմանէ ալ չափազանց դգուշութեան ու փոքրատարութեան ու բացատրութիւններն անասնանի չհասնին, որ ոչ իսկ հրատարակութեան կանոնը ջնջուած երեւայ։

Այսկից ետքը յանձնարարական ժողովքը խոսակցութիւնները աս հրատարակութեան գործոյն դրութիւնը պիտի ըլլայ, արդեօք ամէն մէկ նիւթին բովանդակ արձանագիրը նիւթ անոր գլխաւոր մասը տալով, կամ՝ տետրակներու մէջ ամփոփած համներով, չէ նէ լրագրաց միջնորդութեամբ, փոխարինի զանազան որոշմանց ամբողջ արձանագիրները պահելով հատուելով՝ միայն ժամանակէ ժամանակ տետրակներու մէջ հրատարակելը՝ ինչպէս որ յառաջուան ժամանակները կ'ընէր, գէշ չէ։ Բայց փորձը կը վկայէ թէ հիմիկ չէ ու քանի մը անանզութիւններ հետը կը բերէ։ Վասն զի աս ամբողջ արձանագիր հրատարակելու պարագան էր որ յառաջագոյն շատ անգամ պատճառ կ'ընէր խոսակցութեան ու հասարակութեան բաղձալի որոշումները չհրատարակելու եւ ծածուկ մնալուն մէջ գրելու երբեմն ասոր բոլորին հետ նեղելին կամ ունեցող մի յօդուածը հրատարակելու քիչ մը անհամբերելու։ Դարձեալ՝ արձանագիրներուն բոլոր ընդարձակ ժողովրդեան հրատարակելու կամ՝ ամբողջ չէր կարգար եւ կամ՝ իրենց գլխաւոր իմաստը չէր հասկրնար։ Ասանկով հասարակութիւնը գ միշտ նոր լուր կ'ուզէ ու հանգաստին կը գիմէ, ինչ ընելու, ապրելն վրայ անգիտութեան, կամ՝ ինչ եւ սխալ ըմբռնումներու մէջ կը մնար։

Այս պատճառներու միտ դնելով՝ յանձնարարական ժողովը յարմար կը սեպէ որ դաշնակցութեան ազգերուն հրատարակութեան ու բոլոր ազգին տիրապետ խոսակցութիւններն ու որոշումները մանաւորապէս վախճանիս համար ընտրուած լրագիրներու միջոցով անմիջապէս հասարակութեան ծանուցուին։ եւ. առաջ հանուր նաեւ մարդիկ դրուին՝ հասարաւած որոշմանց բուն իմաստն ու նոյն որոշմանց բուն պատճառ եղած պարագաները խմբագիրներն ընտրուած լրագիրներուն տալու. հանուր։ Թէպէտ ասիկայ հասարակ ժողովրդեան սիրուցիցը բաւական է, բայց որովհետեւ քաղաքական դիտութեան նեղ է ը ըլլալն ասանկ բաներու մէջ, աւելի լաւ. ասոր ծանօթութիւն ունենալու համար՝ միշտ ան. նպատիրները տեսնել կ'ուզեն, յանձնարարական ժողովը նաեւ կ'ընդունի որ արձանագիրներն ոչ պարտ ժամանակի մը մէջ տետրով հրատարակուին։

Գերմանական դաշնակցութեան ժողովը վերջին շրջանի պատճառները ընելէն ետեւ՝ 1851ին նոյեմբերի 7ին հետեւեալ որոշումներն ըրաւ։ Ա. Դաշնակցութեան ժողովոյն ամէն մէկ նստին խոսակցութիւնները՝ երբեմն ամենայն ինչպէս հրատարակելու արդեալ մը չկայ, կարելի եղածին չափ շուտ մանաւոր ընտրուած լրագիրներուն միջոցով տիրոջ հրատարակուին։ Բ. Դատելու արձանագիրներուն ծանուցումն ալ՝ առ. պէտ ծածուկ պահելու մնաց հանելէն ետեւ՝ ժամանակէ մը վերջը, որուն խիստ երկարը չկրնար սարիէ մը աւելի ըլլալ, կը շնորհուի։ Գ. Մէկ տարուան համար հինգ անգամ բաղկացեալ բնակարութիւն մը գրուի, որ Ա. եւ Բ. որոշումներուն կատարումն ու պահպանութիւնն պաշտպանելու ժողովոյն խոսակցութիւններն ու որոշումները պատաշաճ կերպով խմբագրելու. հրատարակել տարու հոգ. տանի։ Դաշնակցութեան ժողովոյն ամէն մէկ գեսպաններ կրնայ նոյն թեկնածութեան իր գիտողութիւնները խնդրելու եւ դաշնակցութեան ժողովքի նստին մէջ ալ անոր վրայ առաջարկութիւններ ընել։

Այսոր վրայ անմիջապէս նոյն խմբագրիչ թեկնածութեան անդամներն ընտրուեցան, եւ որոշմանցը հրատարակող լրագիր ալ ընդունուեցաւ Փրանքֆորտ Նոմէնիշեան Լրագիրը՝ որն որ արդէն ախոսի պարտնիդի դաշնակցութեան ժողովոյն լրերը պաշտօնական կերպով հրատարակելու։

ԴԱՆԻԱ

Կոպենհակ, Դեկտեմբերի 16։ Պրոֆէսոր Լորենզէն կարծէ թէ Դանիական կառավարութեան գերմանական երկու մեծ տերութեանց հետ ըրած բանակցութեանց հետեւանքն՝ ըստ էական մասին հետեւեալը ըլլան։ Ա. Թէ Շլեսվիկի եւ թէ Հոլշտայնի մէջ հին գաւառական կարգերուն (états, եկեղեցական, ազնուական, ու քաղաքացւոց ասոնց

ձեռներէն ընտրուած խորհրդականներուն) ժողովքի կոչուիլը՝ պիտի նորոգուի կամ պիտի՝ որ հասատուուի, բայց աս լեռնականի որ վերջին անգամ՝ ընտրուած խորհրդականը պիտի չեռնչուի, հապա ունայն ընտրութիւնն ապրանքի հրամայական. մի լա ծանուած հրատարակուելէն ետքը՝ 1834ին ապրուած ընտրութիւնն պիտի հանձայն նոր ընտրութիւններ պիտի՝ որ սկսին։ Գ. Դանիական կառավարութիւնը հին գաւառական կարգադրութիւնը նորէն խորհրդի կոչելը՝ իբրեւ ազատամիտներ կը տեսէ, եւ միայն ունայն հնութիւնշէր դքսութիւնեանց նոր գաւառական ժողովներուն համար ժամանակը պարագայից ու պէտքերու հանձայն ընտրութեան օրէնքի մը վրայ խորհրդակցիլը վերնամուտ։ Գ. Շլեզվիկի եւ Հոլշտայնի դքսութիւնեանց յաւանդաւոր կառավարման եւ գաւառական միաւորութիւնը (այս ինքն հնապակաց կառավարութիւնը եւ հասարակաց վերին բարդման առնելը) նորէն պիտի՝ հասատուուի, հապա իշխանութիւնը դքսութիւն առնելն կառավարութիւն եւ իր առնելն վերին ատեանը պիտի՝ որ ունենայ։ Եւ Գ. Գնդամանական դաշնակցութիւնը 1846ին Սեպտեմբերի 17ին վճռովը՝ Հոլշտայնին՝ Շլեզվիկի դքսութեան հետ սերտագոյն կապիս մը կապուելու համար ունեցած իրաւունքներն արժեցնելէ, ապա իրեն վերապահած իշխանութիւնը՝ ընդունած պիտի հանդիսանի։

ՀԻՍՈՒՍԱՅԻ ՏԷՐՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՒՍՏՆ ու իրական ճշմարտութիւն է, կ'ըսէ Ազգագրի ընթերցողը եւրոպէրը՝ որ վերջին տասնեակ Իրլանդիոյէն հետամ եկող ճամբորդներն իրենց հետ կը բերէին շատ մը թղթագրական գրքոյկներ եւ ուղղութեան հաստատ գրքոյկներ՝ գրեթէ նոր ու դանդաղ ժողովրդեան մէջ կը տարածէին։ Իրաց այս վիճակը նեղրին գործոց պաշտօնեան եղեւ մեծագոյն պարագան Գր. Ուալ իրեն խնայուց, այն որ բոլոր մարդասիրաց հրամանի խաղաղութեան պաշտօնակիցներն սատիկ պարտք դրան՝ որ ամէն դրանցի մոլորդներուն բերուան ծրարը խիստ քննեն։

— Ալիւրի եւրոպէրը, Իռլանդիոյ, Լոյտ եւ. ուրիշ շատ օրագիրք կը հասատատեն թէ հինգ գաղղիական ղրկագեներուն, պաշտօնակալներուն (ֆունկցիոնէր) եւ ընդհանրապէս բոլոր զորքին հոգին շատ գոհունակ է եւ. Հռոմայի կառավարութեան հետ ալիկ մտրատած։ Գաղղիական վերջին դէպքերուն ընթացքը՝ Հռոմի հանդերձ ու քանակին վերին հրամանատար Ֆրանսի զորապետն ու շատ պաշտոնակալներ Սրբազան Քահանայապետին եւ մեծանուն կարգինալներուն ներկայացեր ու ապահովացեր են, որ Գաղղիական բանակն ինչպէս ընդունի՝ ընդունի, իրենց իրենց պարտքին մէջ երբեք պիտի՝ որ չպակսին եւ. Քահանայապետին կառավարութեան մէջ ամէն կարգի ծառայութիւնները պիտի՝ մնացանեն։ Ընդհանրապէս՝ Լուգ. Նապոլէոն ալ, ինչպէս իսկզբանէն կը հաստատուի, իր ձեռքով Ֆրանսի զորապետին նամակ մը գրելով կը յանձնէ, որ չէ թէ միայն Հռոմ՝ քաղաքին խաղաղութիւնը պահելու միջոց ուսի, հապա նաեւ մոնտանդրապէս Քահանայապետին արքայական անձին ու բոլոր իր կառավարութեանը կարգի պաշտպանութիւնն ընէ։ Ուրեմն երբ որ Ֆրանսի զորապետը Հռոմ եկաւ, առջիններէն ապրանք Ճամբայ բռնեց, ու անդրանի կառավարութեան եւ Պաղղիական բանակին մէջ միաբանութեան ու բարեկամութեան կապ մը յառաջ բերու, որն որ վերջիրիկ դէպքերով աւելի եւս կը զօրանայ։ — Հռոմ՝ կնոջ Պաղղիական բանակը Ֆարիզի մէջ պատահածներուն լուրը հասնելուն՝ ընդ ու. ամսոյս 11ին քանի՞ պիտի՝ ձգէր։

— Լիւոնէն պաշտօնէին մէկ հրամանաւոր հասարակապետութեան ատեն կոխուած պնձէ ատակները 1852ին Յունուարի 16ին ետքը պիտի՝ ջնջեն։ — Բոլոր Հռոմայի երդիրն մէջ հիմնի կառարկալ հանդարտութիւն է. յուզմունք հանողները պապան ու զիծած կ'երեւան, կառավարութեան բոլոր մոգդրութիւնը ծածուկ գործելու ջանացողներուն վրայ է։

— Մոտերս Հռոմի ժողովրդեան մեծ ուրախութեան եւ շնորհակալութեան ալիքի ատեն։ Ընդարձակութեան պաշտօնեան Սրբազան Քահանայապետին հրամանաւոր վճիռ մը հանելով՝ կը կարդարէ որ Փետրուարի 16ին ի վեր բանտի մէջ եղողները Դեկտեմբերի 23ին ապա թող տուին, նմանապէս ուրիշ շատ յանցաւորներուն ալ բանտարկութեան ժամանակը մինչեւ 6 ամիս շնորհուի, մանաւանդ եւ թէ բանտի մէջ ալիկ վարուած են նէ։ Ամ շնորհքն գալու կը հանուին միայն անոնք, որոնք անհնազանդութեան, դատութեան, գրամանեղութեան ու քրէական յանցանքի մէջ ինկած են։

— Հռոմայի տէրութեան ժողովրդեան մէջ կրօնական դգացմունքն ու բարեպաշտութիւնն աւելի եւս հաստատելու համար՝ տեղապահ կարդինալը Սրբազան Քահանայապետին անուանքն ու հրամանաւոր տրամադրեց, որ Հռոմի եկեղեցիներուն մէջ Դեկտեմբերի 9էն մինչեւ 24 հրապարակաւ աղօթք լլլայ։

— Սրբազան Քահանայապետը Նոյեմբերի 21ին բոլոր հոգեւորականաց, արքեպիսկոպոսաց ու եպիսկոպոսաց շրջաբերական խրատ մը գրելով՝ կը հրատարակի որ 1852ին Բարոյի կեանքն մինչեւ Ապրիլի կէսը յաջեցեան ներքոյ եղեան հանդէս կատարեն, որ բոլոր կանանց ալիկ տարբ եկեղեցին միաբերան խնդրէ Աստուծոյ ողորմութիւնն ու հայցէ իր եկեղեցին օգնութիւնը՝ բարի վարուց եւ ամէն կերպով աւելորդութեանց հանդէս իր պաշտպանութիւնն ան ամէն բարեմասնաց ինքնեան ու. բարեմասնեցաց դէմ, որոնք հիմակ աշխարհքիս վրայ բիւրաւոր միջոցներով՝ ճարակ ու գրգիռ կը գտնեն։ Ան շրջաբերականին հետ մեկտեղ կը խառնէ Սրբազան Քահանայապետը թեղրի մը ալ, որուն մէջ կը ծանուցանէ թէ առ յաջեցեան ներքոյ թեղրի մը. մեղաց թողութիւն առնելու համար ինչ թեկութիւններ կատարելու է, որոնք հետեւեալներն են. Ամէն քրիստոնեայ՝ որ յաջեցեան ներքոյ եղեան շնորհացը մասնակից ըլլալ կ'ուզէ, արժանաւոր կերպով ապաշխարութեան խորհուրդը պիտի՝ որ կատարէ ու հաղորդութիւն պիտի՝ որ առնէ, եւ երեք ամիսի մէկ եկեղեցոյ կամ մէկ անգամ երեք եկեղեցոյ այցելութիւն ընելով՝ Սրբազան Քահանայապետին դիտումն, սուրբ եկեղեցոյ եւ առաքելական դահին բարգաւաճեան ու յաջողութեան, հերետիկոսութեանց ջնջուելուն եւ. քրիստոնեայ իշխաններուն ու քրիստոնեայ ժողովրդեան մէջ միութիւն ու խաղաղութիւն ըլլալու համար եռանդնագին աղօթք պիտի՝ որ ընեն, միանգամ պիտի՝ որ ծոմ բռնեն ու ողորմութիւն պիտի՝ որ տան։

ՍՊԱՆԻԱ

Մադրիտ, Դեկտեմբերի 10։ Թագուհին դուստր մը ծնաւ, որուն վրայ մեծ ուրախութեան հանդէս կատարեցին։

— Դեկտեմբերի 13։ Գաղղիայի կառավարութեան գործն ու զօրաւոր փարելիքը հատնելի խուսափարելն ալ, էրեցոյ։ Գաղաբնիսկին ու Ամակնիսիէն եկած լուրերուն նայելով՝ հոնտեղայի Գաղղիական խմբերն անանկ շուտ ցրուեցան՝ ինչպէս որ ժողված էին. եւ շատ մը կասկածելի անձինք բռնուեցան։ Ասոյան՝ որոն եռանդն կ'ըլլային քարոզիչին պահապանները, կանացի զգեստով Գաղղիա փախան։ Մադրիտէն Լիսբոն երթալու ճամբուն վրայ գինուորները կը վիճաբան։ Քարոզիչին պահապանները գոտ՝ երկու գումարտակ հետեւակ ու մէկ գումարտակ հեծելազօրք, բոլոր ճամբուն երկայնութեամբն ամէն գեղ բռնուած՝ ազ ու ձախ կը պարտին, լեռներն ու խոռոչները կը յուզեն։ Ասպանները՝ որ երկու անգամ Գաղղիական թիկնաւորին վրայ յարձակած էին, խրամի մը մէջ գինուորներէն պաշարուեցան եւ սատիկ յամառութեամբ սկսան կռուիլ. գինուորները 6 հոգի կորսնցուցին ու 14 վիրաւոր ունեցան. ասպանները 8 հոգի մնաց ու 20 հոգի բռնուեցան, ուրիշներ Պարիսի զօրապետին հրամանաւ շուտ մը հրացանի բռնուեցան։ Սատրիտ բոլորովին խաղաղ է։

— Դեկտեմբերի 11ին պաշտօնական լրագիրը յօդուած մը կը հրատարակէ, որմէ կը տեսնուի թէ Սպանիայի ու. Հիւսիսային Ամերիկայի Միացեալ նահանգաց մէջ ոդէ միջութիւն մ'եղած է։ Միացեալ նահանգներուն սպանիական դրօշին եղած նախատանացը համար ամէն արդար, կարելի ու. պատուաւոր հատուցումն բրին։ Բոր դիմացը Սպանիայի թագուհին Գուզդի տրշուանայ ասեն բռնուած գինուորներուն, թէ Սպանիա բերուածներուն եւ. թէ Գուզդա մնացողներուն, ազատութիւն տուաւ։ — Գանագիսանալ ակրութեանց դեռ Օրլեանի մէջ Սպանիայոյ ընելու հատուցմանց վրայ մանրամասն տեղեկութիւն կու տայ։ Լատրոբէ Սպանիայի հիւպատոսը 6295 փիաստր ընդունելու, իսկ առանձնատունց գնաց 200,000 ուրալ կը հանուին։ Այն դատարան ամբաստան Սպանիայի Վաշինկդրն կենդանի 8։ Ա. Դալաերսն տէ լա Պարդոյ գեղասանն պիտի գնալուն։ Պր. Լատրոբէ ոստանիական պատերազմական նաւով մը նոր Օրլեան իր պաշտօնին տեղը կը գտնուի։ Սպանիական դեղասանը Կարոլոս Դի կարգին մեծ խաչն ընդունեցաւ։

ՄԱՆՐԱՄԱՍ ԿՊԱՏՈՒՐ

Յունուարեան կոչիներէն Օրլեանի՝ Ամերիկայի բերդին այսպէս կը գրեն։ Պանիկան եւ Լուրս Բոլիերը եւ. իր պաշտօնատեղիներն սատիկ սէր կը ցուցնեն, մեկ ալ Ընդլիացիք իրարու աղատութեան եւ անդեռտ բարեկամք՝ ամենայոյս կառավարութեան իր ազատամիտ հայասակներուն գեմ բրած կապարդութիւններուն վրայ պինչափ սատիկ ազդակ ըլլան, բայց կ'երեւայ որ արտաքին գործոց պաշտօնեան ամենեւին յամարութիւն չունի պահելու ան օրէնքն՝ որն որ ինք կու ասայ, երբ որ իրեն անպահական գործքերուն դալու ըլլայ։ Ան մեծարը Ամերիկայի Լիսիկրա եւ Ուանիոնա լրագիրներուն խմբագիրները քանդարկուեցան, որոնց երկուքն ալ Ցանիական կղզեայ դատարանաց խորհրդին անդամ են։ Ինչու՞ այն որ Ցանիական կը հրատարակուի, առանց իրաւանի գաւառականի արգիլուեցաւ։ Վերը յիշուած երկու խմբագրիչները գաւառականի առջեւ հանուելու եւ ըստ օրինաց գատուելու ատեն, անբնակ կղզիներ աքսորուեցան։ Պր. Ֆէրդինանդ Զերիկոդդոյ գրքի կղզին տարուեցաւ, որ վրան սատիկ զգուշութիւն կ'ընայ։ Բոլոր ոչ գիրք, ոչ թանաք, ոչ գրիչ, ոչ թուղթ ունի, իրեն եւ ոչ հրամանն տրուեցաւ Զերիկոյ կեցած տունն զինքը տարբերող գլխուս մը հոգալու։ Ընդ գնալոյ բռնած ընթացքին վրայ եւ ոչ փոքր տարուն մը կ'ընայ, թէ որ իրաւացի գաւառականաց նայն խմբագրիչներուն վրայ նաեւ սուր կրկին խառնելու պատիժ դնէին։ Բայց պէտք է յիշել ան առակը թէ Պուսիը այնչափ ատեն ազնիւրը կ'երթայ, մինչեւ որ կորսի։

ԱՄԵՐԻԿԱ

Լիսբոնայ Զին Միացեալ աերութիւնոյ ժողովը բացուեցաւ։ Դալիֆորնիայի դատաւորներուն ազատամիտներուն մարմնաջղութիւն մ'ընելէն ետքը, Գուլպայի արշաւանքին եւ անոր ընթացքն վրայ սկսաւ խօսիլ եւ. անոր սկզբան մինչեւ վերջանալն անցած դէպքերը համառօտ առջեւնին դրաւ. եւ Նոր Օրլեանի մէջ Պանիայոյ հիւպատոսին եղած անիրաւութիւնն վրայ ցաւ ցաւցնելով լմընցուց։ Ետքը քանի մը խօսքով ալ Գաշտ-թիրն մասին Ամերիկոյ հասնելիքը ծանոյց եւ ժողովականաց յանձնեց որ խորհուրդ ընեն թէ գանիկա ինչ եղանակաւ ընդունելու եւ հետն ինչպէս վարուելու է։ Գերդէն բաւ թէ տէրութեան նեկոյ տարուն մնացորդ՝ 52,312,979 տոլար է, իսկ եկեղ՝ 48,005,878։ Դեռ մնած վճռաւոր գինը՝ 215,725,995 տոլարի է, իսկ դուրս եղածներուն՝ 217,517,150 տոլարի։ Տէրութեան պարտքը՝ 62,560,395 տոլար է։ Ոսկեեռեռ նուաստացութեան, հիմնարկութեան եւ ուրիշ տանց նման բաներու վրայ խօսելէն վերջ, խօսքը բերինցուց ժողովականներն ապահովցնելով՝ որ անցած տարուն ժողովքին մէջ փափաքող գերիներն եւս տարու հանոյ դրուած օրէնքը հաստատուն պիտի՝ որ պահուի։

— Ամերիկայի լրագիրները Գոշութին ցոյն երկիրը հասնելուն վրայ այսպէս կը գրեն։ Երբ որ Հռոմայոյ նաւը Դանուով ծանոյց որ Գոշութ կը բերէ, ժողովրդեան սատիկ բազմութիւն մը ան նաւահանգիստը ժողովեցաւ, ուր որ նաւն երկաթի պիտի՝ որ նետէր։ Ինքդը տերութեան կոչմանէ պաշտանական նշանակաւ 31 թնդանօթի նետելով (Միացեալ նահանգաց ամէն մէկ տերութեան հանար մէկմէկ հատ) զանիկա բարեւեց։ Թնդանօթներուն կրակը Ամերիկացոց ծառայութեան մէջ եղող մեծամեծ թիզանօթանոց մը տուաւ։ Պր. Ցանն՝ դեռ շարանին վերակացուն Գոշութը ազատելու համար նաւ գնաց եւ անկէ առաւ իր տունը բերաւ, ուր մինչեւ բնդունելութեան հանդիսին պատրաստուելը մնաց։ Ամէն բան պատրաստուելուն պէս՝ տոս ձիով կառք մտած՝ գլուխ տարուեցաւ, ուր շատ մարդիկ այցելութեան եկան եւ բարեմաղթութիւններ ընին։

— Նոր Եորկ, Դեկտեմբերի 3։ Ամոյս Լին մարդին երկու սենեակներն ալ նախապատրաստուեան խորհուրդ մ'ընին։ Պատգամաւորաց խորհրդոյն մէջ սատիկաբարկանները կարող եղան 118 քուէով իրենց կողմանէ գահիկց ընտրել, որն որ է Պր. Պոյտ։ Լանենակալաց ժողովքին մէջ Պր. Գուդ առաջարկեց որ մնայուն ընկերութիւն մը դրուի Գոշութը Վաշինկդրն գալու ատեն իրեն ընդունելութիւն ընելու համար։ Ան առաջարկութիւնն՝ օրուան խնդրոյն վրայ խօսելով՝ մեկի մեկ տարուեցաւ։

ԸՆԹՈՒՑԻՐ ԴՐԱՄԱՓՈԽԻԹԵԱՆ

ՎԱՃԱՌ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 27

Ամսդ. բաժամ 100 ընթացիկ թուղթ՝	253½	ոսկ.	Ֆիոր. 2 ոսկ.
Ամստերդամ 100 ընթացիկ Ֆիորին՝	121½	„	„ ½ „
Լիսբոնայ 300 Ֆրանկ. ցիրտ՝	—	„	„ 2 „
Լոնդոն 1 ֆունտ ոսկերին՝	11.58	„	„ 1 „
Համբուրգի 100 ռայխսդ. մարկը՝	268½	„	„ 2 „
Մադրիտ 300 Ֆրանկ՝	113	„	„ 8 „
Բերլին 300 սուտրիական ցիրտ՝	121	„	„ 2 „
Ֆլորենց 300 Ֆրանկ՝	143	„	„ 2 „
Ֆրանքֆ. ամ Մայն 120 Ֆիորդ.	120½	„	„ 3 „
Պարիս 123 Դեկտ.) 862-- 885	Ֆորոտ՝ 1	„	„ 31 որ.

ԵՐԱԽՏԱՐԱՆԻ ՏԷՐՈՒԹԵՐԸՆՑ

1851 ՏԵՐՈՑՆ

ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԿԵՐԸ

Անուն	Դասակարգ. գիրք	Իշխան	Տարածաք. թիւն գերմ. քառ. մղ.	Բնակչաց թիւ	Տէրութեան Տարեկան եկամուտ	Տէրութեան Պարտք	Պատրաստ զօրաց թիւ	Զինուորի զօրաց թիւն Դաշ.	Զինուորի զօրաց թիւն Միջազգ.	Ազատաստ. կանոնաց թիւն Դաշ.	Ընդհ. մուտք վճարանաց	Ընդհ. ելք վճարանաց
					Ասորիների ասիական ֆիւռիին						Ասորիների ոսկ. ֆիւռիով	
ԵՒՐՈՊԱ												
173 հազար գերմ. քառակ. մղոն, 265 միլ. բնակ.												
ԱՆԳԼԻԱ	Ս	Թագաւոր Վիկտորիա.	150.563	187.455.000	715.290.000	8.245.275.000	312.340	808	20.004	30.498	985.665.000	1.512.870.000
Եւրոպայի մէջ	—	— — —	5.742	27.567.700	525.000.000	7.500.000.000	129.000	678	18.000	26.014	666.000.000	1.185.000.000
Յանձնական կամ Ընդդիմ. պղտաքնն տասկ	Հ	Ընդդ. Կուսակալ մը.	52	280.000	1.275.000	750.000	3.000	2	4	1010 յոգ.	3.750.000	4.200.000
Ամերիկայի մէջ	—	— — —	52.319	3.980.000	14.520.000	54.525.000	1.700	—	—	538	127.665.000	127.500.000
Աֆրիկէի մէջ	—	— — —	9.491	570.000	5.700.000	— —	640	—	—	—	31.500.000	31.500.000
Ասիայի մէջ	—	— — —	20.527	431.000	5.670.000	— —	—	—	—	646	32.250.000	31.470.000
Աւստրալիայի մէջ	—	— — —	1.141	1.625.500	5.625.000	— —	2.200	—	—	—	37.500.000	40.500.000
Արեւելք. Հնդկ. Ընկեր. Երկիրներուն	—	Ընկերութեան անդամներէն մին.	31.826	100.000.000	157.500.000	690.000.000	176.000	128	2.000	3.100	84.000.000	136.500.000
Ընկեր. պղտաքն. տասկի երկիրներուն	—	տրուած Վիրին Գօնսատկալ մը	30.000	57.000.000	պղտաքն. երկի. հլաքը գոսրդ հանելով		31.000ը ընկ. թագ. զօրքէն կը վարձէ.				մասի նավային վճարանաց	
ՌՈՒՍԻԱՅՏԱՆ	Ա	Զար Նիկոլայոս Ա.	343.251	66.000.000	180.000.000	450.000.000	700.000	175	5.000	11.100	115.000.000	127.200.000
Եւրոպայի մէջ	—	— — —	98.848	60.300.000	— —	— —	—	310 փոքր նաւեր.		—	— —	— —
Ասիայի մէջ	—	— — —	226.903	5.600.000	— —	— —	—	—	—	—	— —	— —
Ամերիկայի մէջ	—	— — —	17.500	62.000	— —	— —	—	—	—	—	— —	— —
ԳԱԼԼԻԱ	Հ	Գահերեց Լուդ. Նապոլէոն.	15.484	36.800.000	377.500.000	1.995.000.000	450.463	328	8.000	14.353	390.000.000	452.500.000
Եւրոպայի մէջ	—	— — —	9.748	35.500.000	— —	— —	—		—	գրանց մէջ	345.000.000	421.500.000
Աֆրիկէի մէջ	—	— — —	5.050	300.000	— —	— —	—	—	—	270 շրջեն.	30.000.000	25.000.000
Ամերիկայի մէջ	—	— — —	588	255.500	— —	— —	—	—	—	—	13.500.000	15.000.000
Ասիայի մէջ	—	— — —	24	170.000	— —	— —	—	—	—	—	1.500.000	1.600.000
Աւստրալիայի մէջ	—	— — —	24	21.000	— —	— —	—	—	—	—	— —	— —
ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳԱՂԹՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ	—	Գրնդ. Ժզ. գահ. Բաւ. Կ. գէս.	12.042	44.600.000	— —	— —	600.000	37	122	—	652.000.000	561.000.000
ԲԱՒՏԻՐ	Ի	Կայսր Փրանկ. Յովսէփ Ա.	12.158	37.500.000	270.000.000	1.200.000.000	500.000	56	600	1.160	127.500.000	117.000.000
ՊԻՐՈՒՇ	Ս	Թագ. Փրիդ. Գու. լիզէմպուրգ.	5.104	16.400.000	139.500.000	270.000.000	121.000	17	114	996	— —	— —
ՊԱՒԷՐԻԱ	Ս	Թագ. Մաքսիմիլիանոս Բ.	1.394	4.520.000	36.000.000	123.000.000	57.000	—	—	338 փոքր 21 շրջան.	— —	— —
ՍԱՔՍՈՆԻԱ	Ս	Թագ. Փրիդ. Աւգուստոս.	272	1.900.000	11.100.000	65.250.000	25.000	—	—	—	— —	— —
ՀԱՆՆՈՎԵՐ	Ս	Թագ. Գէորգ Փրիդերիկոս.	698	1.760.000	11.557.000	45.000.000	21.000	—	—	794	— —	— —
ՎԻՒՐԹԷՄԲԵՐԳ	Ս	Թագ. Գաւրիէլյան Ա.	354	1.741.000	10.500.000	42.000.000	19.000	—	—	—	— —	— —
ՊԱՂԱՐ	Ս	Արեւ Գաւրիէլ Էմանուէլ.	278	1.363.000	18.000.000	49.500.000	18.000	—	—	—	— —	— —
ՀԷՍԻԱՆ ՀԱՄԱՍԷԼ	Ս	Գրընտիր Փրիդ. Գուլիէլ. Ա.	209	735.000	5.950.000	9.000.000	11.800	—	—	—	— —	— —
ՀԷՍԷՆ ՏԱՐՄՇՏԱՏ	Ս	Մ. Դ. Լաւդովիկոս Գ.	153	853.000	6.000.000	9.300.000	12.000	—	—	—	— —	— —
ՄԵԿՔԼԷՆԲՈՒՐԳԻ Ջ ՄԵԿ	Կ	Մ. Գ. Ֆրիդ. Փրանկ. Գէորգ.	264	634.000	6.600.000	15.000.000	5.500	—	—	310	5.700.000	6.450.000
ՕԼՏԷՆԲՈՒՐԳ	Ս	Մ. Դ. Պաւլ. Փրիդ. Ագոստ.	111	278.180	1.800.000	— —	600	—	—	210	— —	— —
ՍԱՔՍԻՆ ՎԱՅՄԱՐԻ ԱՌԱՋԻՆԸ	Ս	Մ. Դ. Գէորգ Ֆրիդ. Ագոստոս.	67	201.000	1.200.000	6.000.000	2.000	—	—	—	— —	— —
ԴԵՒՐԻՆԻԱՅԻ ՄՆԱՑԵԱԼ ՏԻՐՈՒԹ	Դուքս. Տ Իշխ. 1 Երկրագործ. Ամ. Ջ.	447	2.150.000	24.450.000	107.290.000	19.890	—	—	641	322.000.000	291.000.000	
ՍՊԱՆԻԱ	Ս	Թագաւորի Եղբայրնին Բ.	13.712	19.500.000	169.500.000	1.950.000.000	160.000	50	721	2.900	115.500.000	165.500.000
Եւրոպայի մէջ	—	— — —	8.398	14.300.000	150.000.000	— —	—	—	—	11.000 փ.	64.500.000	48.500.000
Ասիայի եւ Աւստրալիայի մէջ	—	— — —	3.348	3.800.000	12.000.000	— —	—	—	—	Նաւեր.	9.000.000	12.000.000
Ամերիկայի մէջ	—	— — —	2.482	1.370.000	7.500.000	— —	—	—	—	—	42.000.000	34.000.000
Աֆրիկէի մէջ	—	— — —	24	18.000	— —	— —	—	—	—	—	— —	— —
ՏԱՆԱԿԱՍՏԱՆ	Ա	Սուլթան Ապտիւլ Մէճիտ.	65.000	40.000.000	75.000.000	60.000.000	220.000	104	2.560	2.200	308.000.000	330.000.000
Եւրոպայի մէջ	—	— — —	[illegible]	10.500.000	սա հարկերուն մէջ հարկաւոր երկիրները չեն տասնաւոր.						— —	— —
Ասիայի մէջ	—	— — —	21.000	15.500.000	— —	— —	—	—	—	—	— —	— —
Հարաւային Երկ. Եւր. Ասիա. եւ Աֆր. մէջ	—	— — —	34.000	11.000.000	— —	— —	—	—	—	—	— —	— —
ՀՈԼԱՆԴԻԱ	Ս	Թագ. Գուլիէլմոս Գ.	20.183	28.634.000	145.400.000	1.096.500.000	50.000	125	2.500	2.395	144.200.000	174.250.000
Եւրոպայի մէջ	—	— — —	554	2.847.000	69.000.000	— —	—	44 փ.	—	—	177.000.000	163.000.000
Ասիայի մէջ	—	— — —	16.479	21.600.000	75.000.000	— —	—	—	—	—	37.500.000	40.000.000
Ամերիկայի մէջ	—	— — —	2.350	87.000	1.275.000	— —	—	—	—	—	1.725.000	6.300.000
Աֆրիկէի մէջ	—	— — —	500	100.000	135.000	— —	—	—	—	—	225.000	300.000
ՊՈՐՏՈՒԳԱԼ	Ս	Թագ. Մարիա Բ. սան Պէտրիա	29.067	5.275.000	30.000.000	240.000.000	38.000	36	700	2.586	12.000.000	10.500.000
Եւրոպայի մէջ	—	— — —	1.059	3.500.000	— —	— —	—	—	—	2.500ը	— —	— —
Ասիայի մէջ	—	— — —	27.870	918.000	— —	— —	—	—	—	փոքր. նաւ.	— —	— —
Աֆրիկայի մէջ	—	— — —	138	658.000	— —	— —	—	—	—	—	— —	— —
ՇՎԵՏԻԱ ԵՒ ՆՈՐՎԵԳԻԱ	Ս	Թագ. Օսքարիսկոս Ոսկար.	13.564	4.760.000	9.500.000	2.250.000	31.000	300	3.900	4.611	34.500.000	37.000.000
ԴԱՆԻԱ կամ ՏԱՆԻՄԱՐԿԱ	Ս	Թագ. Փրիդերիկոս Է.	2.638	2.120.000	24.000.000	126.000.000	45.000	47	1.180	6.522	46.500.000	39.000.000
Եւրոպայի մէջ	—	— — —	1.011	2.800.000	— —	— —	—	—	—	—	— —	— —
Ամերիկայի մէջ	—	— — —	1.624	120.000	— —	— —	—	—	—	—	— —	— —
ՆԱՓՈԼԻ կամ ԻՏԱԼԻԱ ՍԻԿԻԼԻԱ-ԹՈՒԳ.	Ա	Թագ. Ֆերդինանդոս Բ.	2.033	8.500.000	54.000.000	150.000.000	48.000	28	484	10.210	30.000.000	27.000.000
ՍԱՐԴԻՆԻԱ	Ս	Թ. Վիկտոր Էմմանուէլ Բ.	1.378	3.200.000	27.000.000	150.000.000	38.000	60	900	3.699	75.000.000	63.000.000
ԲԵՂՅԻՈՒՄ	Ս	Թագ. Լեոպոլդոս Ա.	537	4.359.000	31.000.000	217.500.000	90.000	5	36	154	90.000.000	72.000.000
ՏՈՍԿԱՆԱՅԻ	Ս	Թագ. Ոսքար Ա.	717	1.000.000	6.855.000	37.500.000	8.900	31	131	5.052	6.000.000	12.000.000
ՆԱԿԱՊՏԻՈՅ կամ ՀՕՍՄԱՆ ՏԻՐՈՒԹ	Ա	Քահանայապետ Պիոս Թ.	748	3.000.000	25.250.000	180.000.000	19.000	5	24	768	4.500.000	3.500.000
ՀԵԼՍԻՆԳԻԱՆԻ ԴՈՒՇԱՆԱՑՈՒԹԻՒՆ	Ա	Գահերեց Պր. Քլոն.	718	2.295.000	4.050.000	— —	69.500	—	—	—	48.000.000	58.500.000
ԹՈՍԿԱՆԱ	Ա	Մեծ Դուքս Լեոպոլդոս Բ.	405	1.093.000	11.850.000	15.000.000	12.000	10	15	921	42.000.000	31.000.000
ՍԻՍՊՈՒԻԼ (Յանձին հարկատու)	Ս	Ուլման Գարանտարեվիչ.	900	1.000.000	1.350.000	— —	8.000	—	200.000 տարեւոր հարկ կու տայ.			— —
ՎԱՆԼՔՈՒ (Յանձին հարկատու եւ	Ս	Հոգեւոր Պիսկոպոս.	1.100	2.310.000	1.260.000	— —	4.600	—	200.000 տարեւոր հարկ կու տայ.			— —
ՄԵԼՅԱՆԻՒ Ինոսանի պաշտպան. տասկ)	Ս	Իշխան Կիրս.	570	1.260.000	1.390.000	— —	2.200	—	100.000 տարեւոր հարկ կու տայ.			— —
ՄՈՆԱՆԱ	Ա	Դուքս Փրանչիսկոս Է.	110	570.000	750.000	— —	3.500	—	—	—	3.900.000	4.500.000
ՓԱՐՄԱ	Ս	Դուք. Փերդ. Կարլոս Գ.	113	500.000	3.000.000	2.700.000	—	—	—	—	— —	— —
ԱՄԵՐԻԿԱ												
250 հազ. քառ. մղ. 75 միլիոն բնակ.												
ՄԻԱՑԵԱԼ ՏԻՐՈՒԹ ՀԻՍՈՒՍ ԱՄԵՐ	Հ	Գահերեց Փիլմոր.	162.155	24.000.000	67.500.000	132.000.000	10.000	76	2.040	26.019	445.000.000	451.000.000
ՄԵՔՍԻԿՈՅ	Հ	Գահերեց Արիստա.	40.000	8.500.000	24.750.000	255.000.000	41.000	13	300	280	35.000.000	43.000.000
ԲՐԱԶԻԼԻԱ	Ս	Կայսր Տոն Փեդրոյ Բ.	135.000	5.000.000	33.000.000	180.000.000	25.000	40	290	775	36.000.000	39.000.000
ԼԻ ՓԼԱԹԱ կամ ԲՐԳԵՆԹԻՆ ՀԱՆՐ.	Հ	Հրամանատար Ռոզաս.	10.000	2.800.000	18.000.000	150.000.000	23.000	24	180	160	6.000.000	6.000.000
ԿԵՆԳՐՈՆԱԿԱՆ ԸՆԻՒ. 6 ՀԱՆՐԱՊԵՏ	Հ	6 Գահերեց.	10.205	2.367.000	21.300.000	24.600.000	10.500	—	—	086	27.000.000	25.500.000
ՆՈՐ ԳՐԱՆԱԴԱ	Հ	Գահերեց Լոֆկա.	17.400	2.000.000	3.450.000	37.500.000	—	—	—	100	6.000.000	7.500.000
ՓԵՐՈՒ	Հ	Գահերեց Էլենդի.	27.300	1.700.000	7.200.000	69.000.000	—	—	—	—	18.000.000	21.000.000
ՉԻԼԷ	Հ	Գահերեց Պաուլինա.	8.348	1.250.000	6.000.000	10.500.000	1.600	5	96	230	18.000.000	21.000.000
ՊՈԼԻՎԻԱ	Հ	Գահերեց Պոլիքիան.	15.000	1.200.000	2.700.000	— —	—	—	—	—	6.000.000	7.500.000
ՍԱՆԴՈՒԻՉԻ	Հ	Գահերեց Իճանսկա.	19.652	950.000	24.000.000	27.000.000	—	—	—	—	6.000.000	5.000.000
ՀԱՅԻՏԻ ԿԱ ԴՈՄ. կղզ. արեւամտ. մասը)	Ա	Կայսր Փաւստինոս Սուլթր.	785	283.000	9.000.000	15.000.000	24.000	6	16	141	6.000.000	5.100.000
ԵՔՈՒԱԴՈՐ	Հ	Գահերեց Ռուքքա.	15.000	600.000	3.000.000	12.000.000	2.000	—	—	—	4.500.000	6.000.000
Ս. ԴՈՄԻՆԳՈՅԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹ.	Հ	Գահերեց Պոյէս.	600	320.000	— —	— —	4.000	4	42	112	— —	— —
ՓԵՐՈՒԱՆԱ	Հ	Դիկտատոր.	7.000	300.000	— —	— —	8.000	—	—	—	— —	— —
ՈՒՐՈՒԳՎԱՅԻ	Հ	Գահերեց Սուարէս.	4.909	250.000	9.000.000	— —	—	—	—	—	12.000.000	13.500.000
ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄՆԱՑԵԱԼ ՄԱՍԵՐԸ	—	— —	175.578	18.230.000	— —	— —	—	—	—	—	— —	— —
ԱՍԻԱ												
800 հազ. քառ. մղ. 550 միլիոն բնակ.												
ՉԻՆԱՍՏԱՆ կամ ՉԻՆ.	Ա	Կայսր Սաւ-Ղուա.	254.000	369.000.000	600.000.000	— —	700.000	120	600	8.000	225.000.000	300.000.000
ՍԱՄԱՐԿԱՆԴԱՅԻ կամ ՌԱՔԻՆ	Ա	Ցարի եւ Քուրայ Սոմա.	12.850	26.000.000	— —	— —	120.000	—	—	—	— —	1.500.000
ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ	Ա	Շահ Դարարտասին.	22.000	10.000.000	— —	— —	40.000	—	—	—	12.000.000	12.000.000
ԵՒՐԱՆԻՍՏԱՆ եւ ՊԵԼՈՒՋԻՍՏԱՆ	Ա	Իմամուն եւ Նուրբի խան.	16.000	16.000.000	— —	— —	—	—	—	—	13.000.000	13.500.000
ԵՐԵՒԱՆ (մեծ մասը մը Յանձին տասկ)	Ա	Արքայական ցեղապետներ.	5.000	12.000.000	— —	— —	—	—	—	—	— —	— —
ԹՈՒՐՔԻՍՏԱՆ. ԱԶԱՏ ԹՈՒՐԲԵՐԻՆՆԵՐ	Ա	Արքայական ցեղապետներ.	32.000	6.000.000	— —	— —	—	—	—	—	— —	— —
ՊԻՍՄԸ	Ա	Կայսր կամ Պաս Թիխ.	12.000	8.000.000	— —	— —	40.000	300	—	—	— —	4.500.000
ՍՆԱՒ	Ա	Կայսր մը.	7.000	6.000.000	— —	— —	100.000	—	—	—	4.500.000	6.000.000
ՍԻԱՄ կամ ՇԻՍԻՄ	Ա	Թագաւոր կամ Կոնկուանգ.	11.000	4.500.000	— —	— —	70.000	13	100	500	9.000.000	— —
ԱՍԻԱՅԻ ՄՆԱՑԵԱԼ ԵՐԿԻՐՆԵՐԸ	—	— — —	388.040	199.553.500	— —	— —	—	—	—	—	— —	— —
ԱՓՐԻԿԷ												
350 հազ. քառ. մղ. 100 միլիոն բնակ.												
ՄԱՐՈՒՔՈՍ կամ ՖԷՍ ու ՄԵՔՍԷՍ	Ա	Կ. Մուլէյ Ապտիրրահման.	18.700	8.000.000	— —	— —	—	160	400	400	3.000.000	3.000.000
ՆԳԻՊՏՈՍ (Յանձին հարկատու)	Ա	Փոխարքայ Ապպաս.	3.000	2.500.000	27.000.000	3 միլ. տարի հարկ.	25.000	98	1.260	1.100	12.750.000	— —
ՆՈՒԻԴԻ (բաց մեծ մասին Եղիպտ. տասկ)	Ա	Արքայական իշխանաւորներ.	15.000	4.000.000	— —	— —	—	—	—	—	— —	3.000.000
ՀԱՊԵՇ կամ ԷԹԻՈՊԻԱ	Ա	Արքայական իշխաններ.	12.000	3.500.000	— —	— —	—	—	—	—	3.000.000	— —
ՈՒՍՏԱՆ կամ ՍԷՆԵԳԱՄԲԻԱ	Ա	Արքայական Սուլթաններ.	50.000	6.000.000	— —	— —	—	—	—	—	— —	— —
ՄԱՍԿԱՏԻՈՒԹԻՒՆ	Ա	22 իշխաններ.	10.500	4.000.000	— —	— —	—	—	—	—	— —	— —
ԹՈՒՆՈՒՍ (Յանձին հարկատու.)	Ա	Պէյ Ահմեդ Փաշա.	3.000	2.600.000	— —	— —	—	—	—	410	4.500.000	4.950.000
ԹՐԻՊՈԼԻ. ԹԱՐԲԱՊՈՒԼՈՍ (Յանձ. հրկ.)	Ա	Փաշա մը.	5.000	1.500.000	— —	— —	—	—	—	110	1.200.000	1.350.000
ԵՔՈՒԻԹԷ ՄՆԱՑԵԱԼ ԵՐԿՐՆԵՐԸ	—	— — —	292.639	66.494.000	— —	— —	—	—	—	—	— —	— —
ԱՒՍՏՐԱԼԻԱ ԿԱՄ ՈՎԿԻՍԱՆԻԱ												
184 հազ. քառ. մղ. 3 միլիոն բնակ.												

Սենատորի ու Ընտրողներուն կղզեաց քանակները քառամեայ եւ, թագաւորներ գ. տեսակ ինքնիշխան իշխանաւորներ ունին.

՝ Ա կամ Ի՝ Ընտրեալ՝ Ժառանգական. Ս՝ Սահմանադրական. Հ՝ Հանրապետական. Դ՝ Դարգնեալներ կամ Գրաքնիներ.